

Helyi Vidékfejlesztési Stratégia – Zempléni Tájak HK

Budapest, 2008 Április 1.

A dokumentumban szereplő összes szellemi termék a European Public Advisory Partners (EPAP) kizárólagos tulajdonát képezi. A dokumentum bármely részét idézni, forrásként felhasználni csak az EPAP előzetes hozzájárulásával, a forrás pontos megjelölésével szabad.

Tartalom

- **A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia összefoglalása**
- Helyzetelemzés
- Fő fejlesztési prioritások és fejlesztési intézkedések, forrásallokáció
- Megoldási javaslatok

Zempléni Tájak HK – Összefoglaló a térségről

A(z) Zempléni Tájak HK területe 55 települést foglal magába, melyek közül 4 város. A térség lakossága 59,008 fő, a városokban élő lakosok száma 18,608 fő

A térségen belül a legtöbb vállalkozás a(z) Kereskedelem, javítás szektorban tevékenykedik. A legnagyobb foglalkoztató a(z) Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás szektor, az 500 főnél többet foglalkoztató vállalkozások száma 0

A térségben összesen 0 db fő fejlesztési prioritás és 0 db fejlesztési intézkedés fogalmazódott meg

A térségben összesen 0 db gazdaságfejlesztési javaslat fogalmazódott meg, melyek közül a legtöbb – az összes javaslat %-a, db – a(z) szektorhoz kapcsolódik

A térségben összesen 0 db szolgáltatás-, valamint falu- és településfejlesztési javaslat fogalmazódott meg, melyek közül a legtöbb – db – a(z) mozgatórugó-csoporthoz kapcsolódik

A térségben összesen 0 db IV. tengely forrásaira vonatkozó fejlesztési javaslat fogalmazódott meg, melyek közül a legtöbb – db – a(z) IV. tengely forrásaira vonatkozó fejlesztési témához kapcsolódik

A térségben a legtöbb vállalkozás a(z) *Kereskedelem, javítás* szektorban található; a legnagyobb foglalkoztató a(z) *Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás* szektor

Zempléni Tájak HK – Általános áttekintés

Általános információk		Négy legnépesebb település		Vállalkozások, jelentős szektorok	
Népesség	59,008	Sárospatak	13,794 fő	Vállalk. száma létszám szerint (db)	Legtöbb vállalk. adó szektor
Települések száma	55	Cigánd	3,367 fő	1-9 fő	Kereskedelem, javítás
Városok száma	4	Tiszakarád	2,634 fő	10-19 fő	51
33 leghátrányosabb kistérség közé tartozó települések száma	34	Karcsa	2,037 fő	20-49 fő	37
				50-249 fő	20
				250-499 fő	1
				500- fő	0
					Legnagyobb fogl. szektor
					Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás
Települések száma, ahol...		Fejlesztési prioritások és intézkedések, megoldási javaslatok			
...nincs szélessávú internet	4	Fő fejlesztési prioritások száma			0
...nem elérhető mindhárom mobilhálózat	4	Fejlesztési intézkedések száma			0
...nincs helyközi autóbusz-megálló	1	Gazdaságfejlesztési megoldási javaslatok száma			0
...van közművesített, közúton elérhető ipari park	0	Szolgáltatás-, ill. falu- és településfejlesztési megoldási javaslatok száma			0
		IV. tengely forrásaira vonatkozó fejlesztési javaslatok száma			0

Zempléni Tájak HK - Legfontosabb probléma és lehetőség

Legfontosabb probléma

- A térségben élők számára probléma a munkalehetőség hiánya, valamint az alacsony iskolázottság, szakképzetlenség, valamint a roma lakosság körében a „második generációs” állásnélküliség. Ehhez kapcsolódik a közösség területén már elfogadott és előkészített közösségi célú fejlesztések, tervek megvalósításának elmaradása, ezáltal a közösségi infrastruktúra amortizálódása, helyi közösségek szétesése. Alacsony a vállalkozási hajlandóság, az abszorpciós és innovációs képesség. A közlekedési infrastruktúra fejlesztésre szorul. A képzett fiatalok elvándorolnak a kedvezőbb megélhetés érdekében, az időskorúak közösségi segítségére szorulnak.

Legfontosabb lehetőség

- Térségi adottságokra építő vállalkozások fejlesztése, új munkahelyek teremtése és a helyi hozzáadott érték növelése, értékesítési hálózatok kiépítése. Mezőgazdasági és élelmiszeripari adottságok, a megújuló energiaforrások kihasználása. Munkaerőpiaci igényekre épülő szak- és felnőttképzés. Gazdasági, közösségi és civil együttműködések, fenntartható településfejlesztés a helyi életminőség javítására.
- Természeti, történelmi, kulturális adottságok kihasználása, az ezekre épülő turisztikai attrakciók fenntartható fejlesztése. Esélyegyenlőséget támogató, tudatos helyi társadalom fejlődése, helyi társadalmi konfliktusok kezelése.

Tartalom

- A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia összefoglalása
- **Helyzetelemzés**
- Fő fejlesztési prioritások és fejlesztési intézkedések, forrásallokáció
- Megoldási javaslatok

A térség általános jellemzői, a hely szelleme 1/2

A Zempléni Tájak Előzetesen Elismert Helyi Közösség 55 települése a szlovák-magyar határ mentén a Hollóháza-Zalkod-Zemplénagárd alkotta háromszögben helyezkednek el.

A helyi közösség kistérségei a természetföldrajzi kettős meghatározottság mellett település-földrajzilag is kettősséget mutatnak. A Hegyköz falvainak képét a hegyvidéki és medencejelleg határozza meg. A Hegyközre az aprófalvak jellemezők, többségük népessége 500 főnél is kevesebb. A Rétköz, Bodrogköz településeinek szerkezetét a Bodrog és a Tisza közti fekvés határozza meg. A települések a két folyó által szabadon átjárható terület magasabb fekvésű részein alakultak ki. Szerkezetüket tekintve szalagtelkes elrendezés jellemző rájuk, építészetükben keverednek az erdélyi, az alföldi és a felvidéki vonások. Legfejlettebb kistájnak Tokaj-Hegyalja tekinthető, amely UNESCO kulturtáj besorolással is büszkélkedhet.

A települések közti kapcsolatok a településföldrajzi adottságok miatt, erősnek mondhatók a térségben, bár az eltérő érdekek mentén feszülő ellentétek sem ismeretlenek. A kapcsolatok leggyakoribb megnyilvánulási formái a körjegyzőségek és a feladatellátó társulások. A Zempléni Településszövetség a helyi közösség magyar területét szinte teljes egészében lefedi.

A határokon átnyúló együttműködések már a szocialista rendszerben is jellemzőek voltak, és felmerült az intézményesített és szélesebb körű gazdasági együttműködés gondolata a rendszerváltás után. A Kárpátok-régióban a rendszerváltást követően párhuzamosan megindultak a határmenti övezetekben az együttműködések.

Az helyi közösség kulturális központjának Sárospatak tekinthető. Többnapos programsorozat több is van a térségben, ezek közül országos jelentőségűnek tekinthető a Zempléni Nemzetközi Néptáncfesztivál, a Zemplén Fesztivál, és a füzéri Megyei Nemzetközi Nemzetiségi Népdaltalálkozó. Az helyi közösség építészeti értékek tekintetében gazdagnak tekinthető. A térségben elsősorban a kulturális programok megrendezésére szolgáló helyszínek kijelölésében jelentkeznek gondok, valamint a meglévő épületek infrastrukturális adottságainak korszerűtlensége akadályozza a még ennél is színesebb kulturális élet kibontakozását. Az oktatás helyzetét megvizsgálva erőteljesen tükröződik a közösség által lefedett terület többszörösen hátrányos helyzete.

A térség általános jellemzői, a hely szelleme 2/2

A magas munkanélküliség következtében a kvalifikált végzős diákok elhelyezkedési gondjaik miatt elhagyják a térséget. Középfokú oktatási intézmények Sárospatakon, Sátoraljaújhelyen, a középfoknál magasabb szintű képzést nyújtó intézmény Sárospatakon található (tanítóképző, református teológia).

A térség környezeti állapota 1/2

Az akciócsoport területének legfőbb természeti erőforrása a Zempléni-hegység, valamint a Bodrog és a Tisza. Kihasználságuk azonban közlekedési és turisztikai szempontból nem megfelelő. Az említett folyóvizek mentén rét- és legelőgazdálkodásra alkalmas réti öntéstalajok alakultak ki, a mezőgazdasági művelésre leginkább alkalmas talajok előfordulása kevéssé jellemző. A rét- és legelőterületek mennyisége kedvező, viszont a szántóföldi növénytermesztésre leginkább alkalmas talajok előfordulási aránya nagyon alacsony. A feltárt termálvízkészlet Sárospatakon hasznosított, erre további komplex idegenforgalmi fejlesztések építhetők. A térség legjelentősebb védett természeti értékei közé a Zempléni és a Tokaj-Bodrogzugi Tájvédelmi Körzet, Nagy-Milic Natúrpark tartozik.

A térségben a települések környezetszennyező hatásán kívül a legjelentősebb környezeti problémát a települések növekedése, valamint a vállalkozások tevékenységéből adódó környezetterhelések jelentik. Ehhez járulnak hozzá az üdülési tevékenység növekedéséből adódó problémák. Kiemelten kell kezelni a turizmus-igenforgalom, valamint a táj- és természetvédelem értékeinek összehangolását. A térség értékes táji adottságú területeinek jelentős része fekvéséből és infrastrukturális ellátottságából adódóan még szinte érintetlennek mondható, itt elsősorban a megelőző tevékenységre kell fektetni a hangsúlyt.

A bányászati tevékenységből adódó problémákat két csoportra kell osztani, az egyik a megszűnt bányák tekintetében jelentkező környezetvédelmi gondok, a másik a még működő tevékenységekkel együtt járó környezetszennyezési és terhelési problémák. Az erdőterületek tulajdonosi szerkezetében bekövetkező változások is komoly veszélyforrást jelentenek, hiszen a kárpótlással és a szövetkezetek átalakulásával az erdők egy jelentős része magánkézbe került, mely jelentős területromlással járt együtt.

A térségi települések jelentős része nem rendelkezik hulladéklerakóval. A települések hulladék begyűjtését az önkormányzatok, illetve az általuk létrehozott társulások, vagy külső vállalkozók végzik. A begyűjtés és kezelés szempontjából azonban gondot jelentenek a kis lélekszámú települések.

A térség környezeti állapota 2/2

A hulladékszállítás nem teljesen van megoldva, ezért a helyi lakosok gyakorta maguk hordják ki a szemetet egy közeli hulladéklerakóba, vagy a község külterületére.
További gond a komplex hulladékgazdálkodási rendszer teljeskörűségének hiánya, amely a begyűjtéstől kezdődően a szállítás, válogatás, hasznosítás feladatait - látná el, teljes vertikumban, térségi szinten. A Zempléni Hulladékgazdálkodási Kht. csak részben tudja szolgáltatásaival ellátni a közösség területét.

33 leghátrányosabb helyzetű kistérség közé tartozó települések bemutatása 1/2

Az Akciócsoport 55 településéből a Bodrogközi és a Sárospataki kistérségek 33 települése tartozik a Komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségi besorolásba. A térség valamennyi településén jelentős számú alacsony iskolai végzettségű, hátrányos helyzetű népesség koncentrálódik.

A helyi társadalmak innovatív, szakképzett rétegét képező fiatalok a munkalehetőségek és a településhez való kötődés hiánya miatt elvándorolnak. Jelentős az ingázók aránya a térségi központokba. A közösségi közlekedés alacsony járatsűrűsége és az egyetlen vasúti fővonal korszerűtlen műszaki állapota a munkaerő mobilitását hátráltatja. A térségben több ipari-gazdasági tevékenység folytatására alkalmas terület is rendelkezésre áll, ám a sok helyen kiépítetlen vagy elavult települési infrastruktúra és a szükséges kvalifikált munkaerő hiánya az esetleges befektetői érdeklődés ellen hat.

A térség alapvetően mezőgazdasági jellegű, a Zempléni és Tokaj-Bodrogzugi Tájvédelmi Körzetek, mint Érzékeny Természeti és NATURA 2000 területek műveléséhez kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási támogatások nélkül viszont a legtöbb esetben ráfizetéses lenne a gazdálkodás.

A rétek, legelők magas részaránya, valamint a szántók alacsony átlagos aranykorona-értéke az állattenyésztést, illetve a zöldség- és gyümölcsstermesztést hozza előnyösebb helyzetbe a szántóföldi növénytermesztéssel szemben. Bár több településen komoly hagyományai vannak a tej és tejtermékek előállításának (Kenézlő, Tiszakarád, Sárospatak, stb.), a szőlő-, zöldség- és gyümölcsstermesztésnek (Bodrogközi és Sárospataki kistérségek egyes területei) és a folyóparti településeken még megtalálható halászatnak a szerepe messze elmarad az optimálistól. A gazdálkodók formalizált termelési, beszerzési, értékesítési önszerveződések és térségi feldolgozó kapacitások hiánya miatt gyakran szembesülnek a jövedelmezőséget rontó értékesítési nehézségekkel küszködik.

A hipermarketek térnyerése, az alig létező helyi piacok és a háztól való eladás szervezetlensége behatárolja a helyben előállított agrár- és kézművesipari termékek eladási lehetőségeit.

33 leghátrányosabb helyzetű kistérség közé tartozó települések bemutatása 2/2

A két kistérség számos települése turisztikai vonzerőként szolgáló értékes természeti és ember alkotta adottságokkal rendelkezik. A kultúra és a hagyományok iránt érdeklődők figyelmét több idegenforgalmi vonzerő, fesztivál és egyéb rendezvény, kézműves lehetőség (gyékénykötés, vesszőfonás, fazekasság,), helyi étel- és italspecialitás (tokaji borok, halételek, pálinka) kötheti le. A turizmus infrastrukturális feltételei az utóbbi időszakban fejlődtek, de hiányosak, a kereskedelmi szállásférőhelyek kihasználtsága alacsony. A természetjárás, ökoturizmus, vízi-, kerékpár-, illetve a lovassportok és a vadászat kedvelői több településen is hódolhatnak szenvedélyüknek. A Bodrog és a Tisza holtágai a kajakosok mellett a horgászni vágyók számára is vonzó környezetet teremtenek.

Az egyes szektorok jelentősége a térségben - Jelmagyarázat

**Mezőgazdaság,
erdő-, hal-,
vadgazdálkodás**

**Bányászat,
feldolgozóipar,
villamosenergia-,
gáz-, gőz-, vízellátás**

Építőipar

**Kereskedelem,
javítás**

**Szálláshely-
szolgáltatás és
vendéglátás**

**Szállítás,
raktározás, posta
és távközlés**

**Pénzügyi
közvetítés**

**Ingtatlanügyletek,
gazdasági
szolgáltatás**

**Egyéb
szolgáltatás**

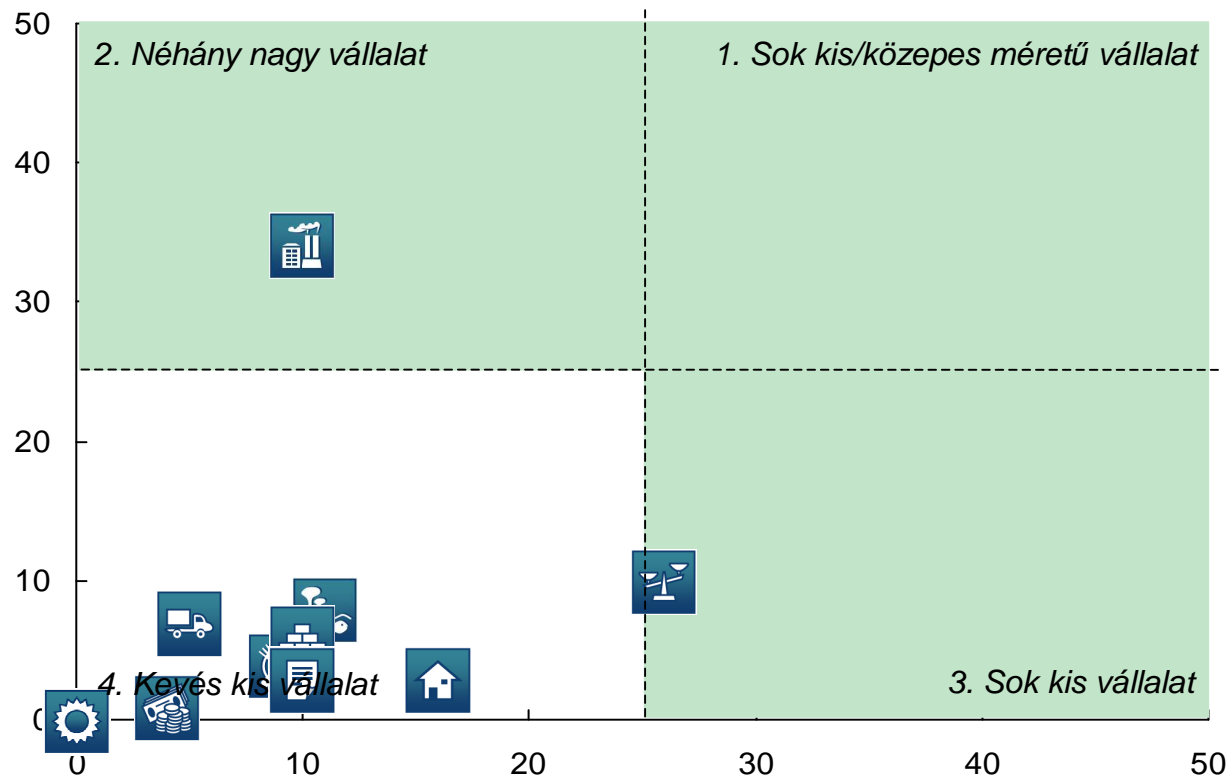
**Egyéb
tevékenység**

A térség legfontosabb szektorait a foglalkoztatásban, illetve a vállalkozások számában képviselt részesedés alapján lehet azonosítani

Az egyes szektorok jelentősége a térségben

Foglalkoztatottak számának megoszlása a szektorok között (%)

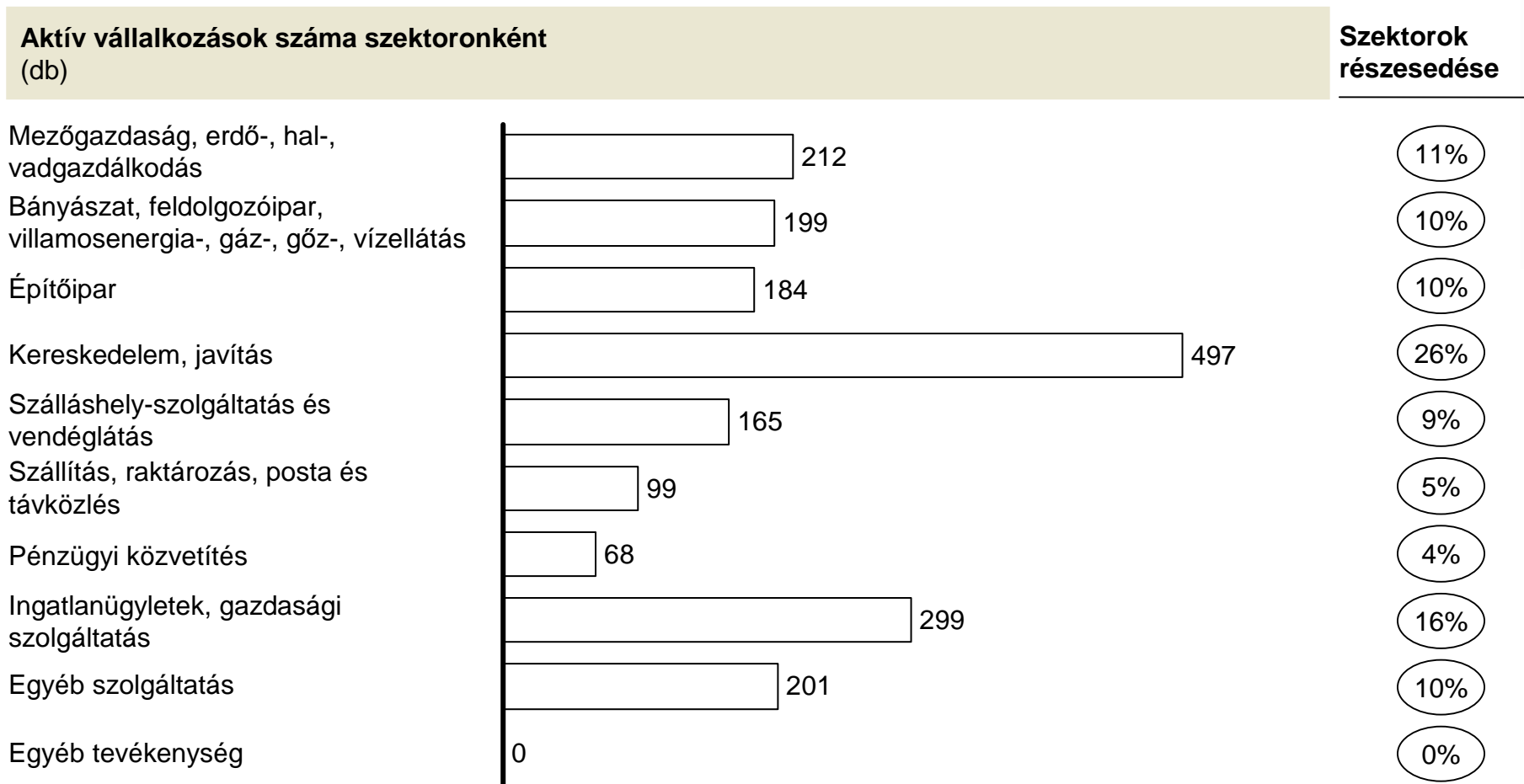
Vállalkozások számának megoszlása a szektorok között (%)

- A településen azok a legfontosabb szektorok, amelyek nagy mértékben részesednek a foglalkoztatásból és/vagy a vállalkozások számából
- Ebből a szempontból a település legfontosabb szektorai
  - Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás
  - Kereskedelem, javítás

A vállalkozások számát tekintve a szektorok közül 26%-kal a(z) Kereskedelem, javítás szektor rendelkezik a legnagyobb részesedéssel

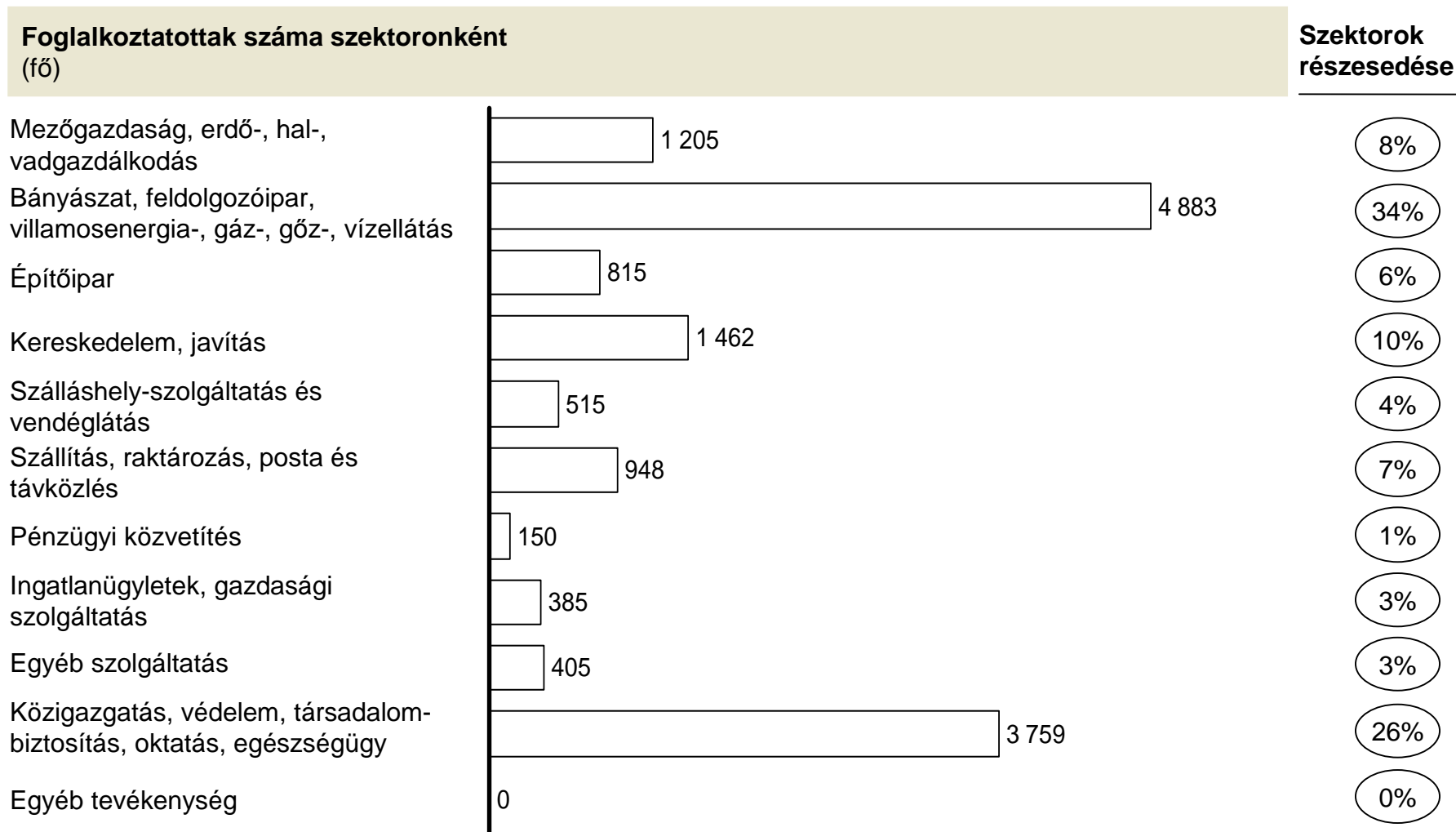
Vállalkozások szektor szerinti megoszlása

A foglalkoztatottak számát tekintve a szektorok közül 34%-kal a(z) Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás szektor rendelkezik a legnagyobb részesedéssel

Foglalkoztatottság szektor szerinti megoszlása*

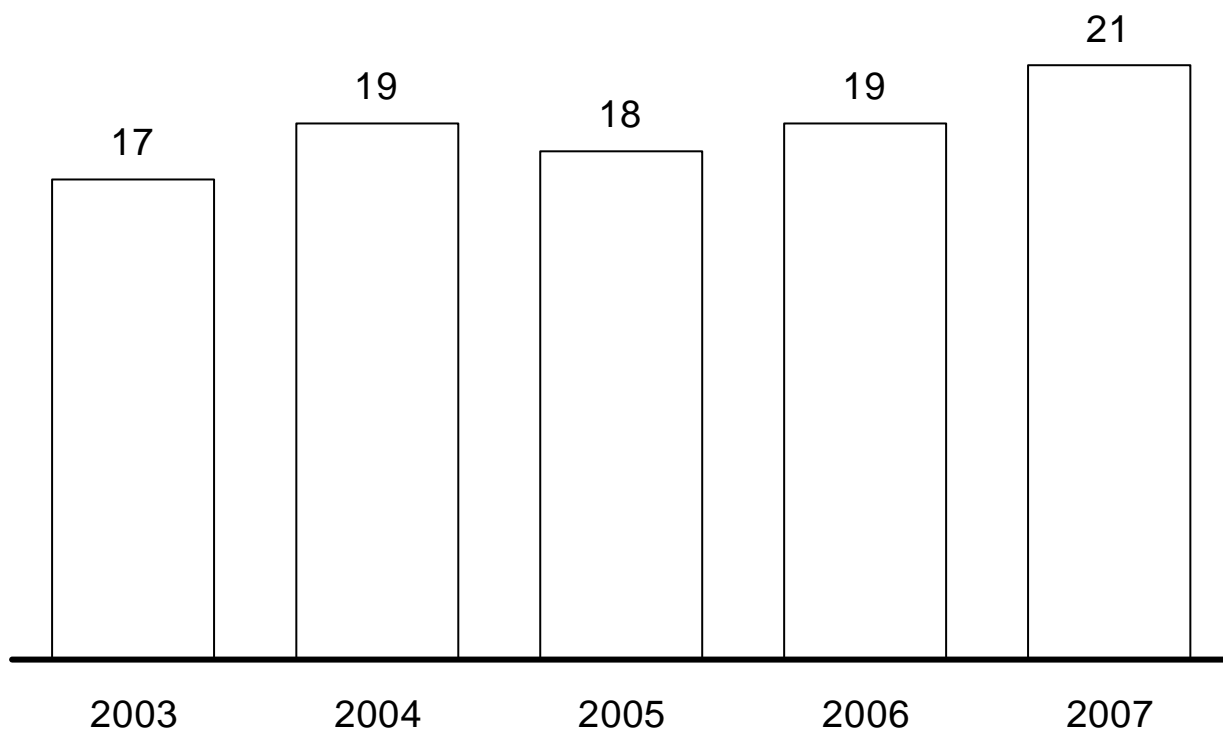
* A foglalkoztatottsági adatok nemcsak a vállalkozásokra vonatkoznak

Forrás: HVS kistérségi HVI, KSH, HVS adatbázis

Az aktív korú lakosságon belül az álláskeresők aránya 2007-ben 21%, ami 4 százalékpontos változást jelent 2003 óta

Álláskeresők aránya az aktív korú lakosságon belül

Álláskeresők aránya az aktív korú lakosságon belül (százalék)

- Az álláskeresők aránya az aktív korú lakosságon belül 2007-ben 21%
- Változás 2003-hoz képest 4 százalékpont

A térség foglalkoztatottsági helyzete 1/2

A közösség településeinek túlnyomó részén kifejezetten magas az alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen népesség részaránya, akiknek gyakran még az ideiglenes elhelyezkedésre sincs módja az alkalmi munkavállalás korlátozottsága, a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek hiánya miatt.

A térségben 14528 fő a foglalkoztatottak száma, néhány nagyobb céget leszámítva nem létezik elsődleges munkaerő-piac, így a legnagyobb foglalkoztatók a feldolgozóipar (4883 fő, 34%), a közüzemi szolgáltatások körében tevékenykedő cégek és az önkormányzatok léptek elő (3759 fő, 26%), utóbbiak a közmunka-programok révén a munkanélküliek széles körét foglalkoztatják. Harmadik foglalkoztatási szektor a kereskedelem, melyben térségünkben 1462 fő dolgozik (10%).

A közszolgáltatások különböző formái (közoktatás, közigazgatás, szociális és egészségügyi ellátórendszer) és az időszakos közmunkaprogramok jelentik az egyetlen legális munkalehetőséget számos alacsony vállalkozássűrűségű kistelepülésen, ahol a települési önkormányzat sok esetben szinte egyedüli foglalkoztatóként van jelen.

Jövedelemtermelő képességének csökkenése miatt a primer szektorhoz tartozó mezőgazdaság foglalkoztatásban betöltött szerepe nem meghatározó (1205 fő, 8%). Többnyire csak jövedelemkiegészítő tevékenységként, félállásban dolgoznak az agráriumban, illetve számos család önellátás céljából végez mezőgazdasági tevékenységet.

Az elhelyezkedési esélyeket rontja a munkaerő kereslete és kínálata közötti szerkezeti eltérés, a helyi gazdasági ágazatok igényeihez igazodó szakképzett munkaerő hiánya. A legtöbb településen komoly problémát jelent a nagyarányú tartós munkanélküliség, a lakosság körében országos szinten is igen alacsony a vállalkozási hajlandóság. Többségüknél a munka világába való visszatérés, a munkahelyteremtés mellett, csak személyre szóló reintegrációs program segítségével lehetséges.

Az akciócsoport magas munkanélküliségi mutatói (18,1%) több tényezőnek köszönhetők. Ez magyarázható a primer ágazatok leépülésével, másrészt azzal, hogy a térségben a képzettségi mutatók még ma is elmaradnak a megyei és országos adatoktól.

A térség foglalkoztatottsági helyzete 2/2

A képzettségi viszonyokat figyelembe véve két csoport számára is komoly problémát okoz az elhelyezkedés. A szakképzetlen munkanélküliek között magas a roma etnikumhoz tartozók aránya, az ő foglalkoztatásuktól számos munkaadó kategorikusan elzárkózik még olyan esetben is, ha más jelentkező nincs az állásra. A szakmunkás végzettségűek iránt viszonylag nagyobb a kereslet, ám legtöbbjük olyan szakképesítéssel rendelkezik, amelyre még nem volt jelentős igény.

A tartósan munkanélküli, hátrányos helyzetű lakosság számára a legbiztosabb jövedelemforrást a szociális támogatások jelentik, körükben mára valós életstratégiává vált a segélyből élés.

A vállalkozói szféra tőkeszegénysége miatt foglalkoztatási és jövedelemtermelési szerepe a térség gazdasági életében viszonylag csekély. Jellemző az üzleti szolgáltatások és a vállalkozói infrastruktúra fejletlensége, valamint a vállalkozások működését megkönnyítő információs rendszerek hiánya is.

A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozásának jelentősége az alapján mérhető le, hogy milyen hányadban részesednek a foglalkoztatottságból

A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozásának összefoglaló jellemzése

	Leírás	Érték	
Legjelentősebb szektor	▪ A(z) Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás szektorban* működő vállalkozások száma	6 db	A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása 8%-át adja a térségen belüli foglalkoztatásnak
Legjelentősebb település	▪ Sárospatak székhellyel/telephellyel/fiókteleppel** működő vállalkozások száma	4 db	
Foglalkoztatás abszolút értelemben	▪ A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása által foglalkoztatottak száma	1,175 fő	
Foglalkoztatás relatív értelemben	▪ A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása által foglalkoztatottak számának aránya a térség összes foglalkoztatásán belül	8%	

* Ezen szektorban tevékenykedik a 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozás legnagyobb hányada

** Ezen településen tevékenykedik a 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozás legnagyobb hányada

A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása közül a legtöbb – 6 db – a(z) Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás szektorban működik

A 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozás a térségben 1/2

	Név	Működés helye a térségben	Főtevékenység	Szektor	Fogl. száma (fő)	Árbevétel (ezer Ft)
1	▪ Hollóházi Porcelán Manufaktúra Zrt.	▪ Hollóháza	▪ 2621 Háztartási kerámia gyártása	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	▪ 280	
2	▪ BOSS 2006 Hungária Precíziósszerszámgyártó Kft.	▪ Sárospatak	▪ 2862 Szerszámgyártás	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	▪ 159	
3	▪ Pataki Ruha Zrt.	▪ Sárospatak	▪ 1822 Felsőruházat gyártása	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	▪ 131	
4	▪ GEO-MILK Növénytermesztő, Szarvasmarhatenyésztő és Szolgáltató Kft.	▪ Sárospatak	▪ 0121 Szarvasmarhatenyésztés	▪ Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	▪ 113	
5	▪ HÁDA Ipari és Kereskedelmi Kft.	▪ Tiszakanyár	▪ 5250 Hasznáلتickekiskereskedelem	▪ Kereskedelem, javítás	▪ 111	

A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása közül a legtöbb – 6 db – a(z) Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás szektorban működik

A 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozás a térségben 2/2

	Név	Működés helye a térségben	Főtevékenység	Szektor	Fogl. száma (fő)	Árbevétel (ezer Ft)
6	▪ ÉPSZER Építő- és Szerelőipari Zrt.	▪ Sárospatak	▪ 4521 Épület, híd, alagút, közmű, vezeték építése	▪ Építőipar	▪ 111	
7	▪ DIANEX Autókárpitgyártó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	▪ Nagyrozvány	▪ 1822 Felsőruházat gyártása	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	▪ 80	
8	▪ Kenézlő-Dózsa Mezőgazdasági Zrt.	▪ Kenézlő	▪ 0142 Állattenyésztési szolgáltatás	▪ Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	▪ 70	
9	▪ Tokaj Kereskedőház Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	▪ Tolcsva	▪ 1593 Bortermelés	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	▪ 60	
10	▪ PERLIT' 92 Kft.	▪ Pálháza	▪ 1450 Máshova nem sorolt egyéb bányászat	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	▪ 60	

A térség helyzete a vállalkozások szempontjából 1/2

Borsod-Abaúj-Zemplén megye alapvetően ipari jellege a helyi közösség területén mérsékeltebben jelentkezik. Itt két gócpontban – Sátoraljaújhely (mint város nem része a vidékfejlesztési térségnek), Sárospatak - összponstosul jelentős ipari tevékenység.

A térség szlovák és ukrán határmenti régiója 1998-ban különleges gazdasági övezeti státuszt kapott a Magyar Kormánytól. A Zempléni Vállalkozási Övezet Sárospatak és Sátoraljaújhely városok és vonzáskörzeteik (összesen 52 település) közigazgatási területeire terjedt ki.

Sárospatak hagyományosan kedvező geopolitikai elhelyezkedésén túlmenően Vállalkozói Park létrehozásával is javította az ipartelepítési, tőkevonzási feltételeit. Az iparfejlesztésre alkalmas területek szinte minden településen megtalálhatóak, ám szakképzett munkaerő csak korlátozottan áll rendelkezésre.

A közösség területén a természeti erőforrásokat lényegesen befolyásoló, veszélyeztető mezőgazdasági termelés nem alakult ki. A Bodrogköz, Rétköz, Hegyköz és Tokaj-hegyalja tájegység nagyobb részt mezőgazdasági terület. Az egész területhez viszonyítva a mezőgazdasági terület aránya 61,6%, az erdőé 26,6%. A négy térség változatos termőhelyi adottságokkal rendelkezik, ebből kiemelkedik Tokaj-hegyalja, mint zárt borvidék, ahol dinamikusan fejlődő borászati vállalkozások működnek. Növénytermesztésünkről összességében az mondható el, hogy a Hegyközben, elsősorban gyenge talaj adottságai, a Bodrogközben, Rétközben a vízgazdálkodási viszonyok miatt a növénytermesztési szerkezet extenzív gazdálkodásról tanúskodik, ám létezik néhány mintagazdaságként működő vállalkozás.

A térségben Sárospatakon, Kenézlőn, Tiszakarádon és Mikóházán működik jelentős állattenyésztő vállalkozás. A térség alkalmas biogazdálkodásra, mind növénytermesztés mind állattenyésztés tekintetében de gyakorlatilag ilyen típusú komoly vállalkozás nincs.

A közösség területe kiváló természeti adottságokkal rendelkezik turisztikai szempontból. A területen egyszerre van jelen a nagy múltú borászatnak otthont adó csodálatos hegyvidék, és a gazdag vízi világgal rendelkező romantikus Bodrog és Tisza, mely nemcsak a halászok és horgászok számára nyújt lehetőséget, hanem vízisportokat kedvelő turista is megtalálja a számítását.

A térség helyzete a vállalkozások szempontjából 2/2

A térségben minőségi és turisztikai programokat is kínálni tudó szállásfejlesztések szükségesek a turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében. A Hegyközi terület az utóbbi időben sokat fejlődött szálláshely kapacitás tekintetében. Itt elsősorban a vendégmegtartó képesség tekintetében érdemes a fejlesztésekre fókuszálni. Tokaj-Hegyalja fejlődésében a Világörökség program játszhat meghatározó szerepet.

A szolgáltató szektor szerepe az országos tendenciákhoz hasonlóan az közösség kistérségeiben is felértékelődött az utóbbi években, de települései különböző szintet képviselnek.

Non-profit szervezetek a térségben

Non-profit szervezet típusa	Számuk a térségben	Non-profit szervezet típusa	Számuk a térségben
Kultúrával kapcsolatos tevékenység	19	Környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenység	7
Vallással kapcsolatos tevékenység	7	Településfejlesztéssel, lakásüggyel kapcsolatos tevékenység	24
Sporttal kapcsolatos tevékenység	44	Gazdaságfejlesztéssel, munkaüggyel kapcsolatos tevékenység	5
Szabadidővel kapcsolatos tevékenység	35	Jogvédelemmel kapcsolatos tevékenység	4
Oktatással kapcsolatos tevékenység	41	Közbiztonság védelmével kapcsolatos tevékenység	17
Kutatással, tudományokkal kapcsolatos tevékenység	1	Többcélú adományosztással kapcsolatos tevékenység	2
Egészségüggyel kapcsolatos tevékenység	3	Nemzetközi kapcsolatok	1
Szociális ellátással kapcsolatos tevékenység	16	Szakmai, gazdasági érdekképviseléssel kapcsolatos tevékenység	11
Polgárvédelemmel, tűzoltással kapcsolatos tevékenység	8	Politikai tevékenység	1

A térség jelentősebb non-profit szervezeteinek jellemzése 1/2

Zemplén Tájak Helyi Közösség Magyarország egyik legnehezebb helyzetében lévő térségei közé tartozik. A térségben lévő regisztrált civil szervezetek zöme városi központtal tevékenykedik. Természetesen emellett a települések közül számtalan helységben található egyéb, nem regisztrált civil szerveződés, melyek tevékenysége elsősorban a kultúra és az oktatás területéhez kapcsolódik. A térség egyik legnagyobb ernyőszervezete a Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete

A helyi közösség területén 246 statisztikában szereplő civil szervezet működik aktívan. A civil szervezetek több mint fele a Sárospatakon, illetve kistérségében tevékenykedik.

A legjelentősebb, legnagyobb létszámú szervezetek főként a sporttal, oktatással és szabadidővel kapcsolatos területen működnek. A sportegyesületek közül a Sárospatak városi sportegyesület a legnagyobb. A térség szabadidős szervezetei közül kiemelkednek a horgászegyesületek, közülük a Bodrogmenti Sporthorgász Egyesület a legnagyobb.

A kultúrával, a településfejlesztéssel foglalkozó szervezetek (24), faluszépítő egyesületek szintén jelentős számban képviseltetik magukat térségünkben a vallási szervezetekkel együtt. Ezek kiemelt célja a térség települései közötti kapcsolatok erősítése, valamint a közösségi élet felporzódítása, kistérségi és települési szinten egyaránt.

A térség településeinek 58%-án (32 település) működik polgárőrség, polgárvédelemmel, tűzoltással kapcsolatos tevékenységgel foglalkozik 8 non-profit szervezet. Ezek együttműködve a térség rendőrkapitányságaival és tűzoltóságával a lakosság biztonsága érdekében fejtenek ki aktív tevékenységet. A lakosság részéről további igényként merül föl ezen szervezetek bővítése és munkájuk feltételeinek javítása, továbbá a feladatellátás hatékonyságának fokozása.

A kulturális, vallási és szociális közösségi programok szervezésére mintegy 29 civil szervezet alakult térségünkben.

A népi hagyományok őrzésének területén egyik legkiemelkedőbb szervezetei kistérségenként: a BODREMKA hagyományörző civil szervezet, Felső Magyarországi Várak Egyesülete, Pataki Vár Alapítvány amelyek rendezvények lebonyolításában és a hagyományok ápolásában töltenek be fontos szerepet.

A térség jelentősebb non-profit szervezeteinek jellemzése 2/2

A fogyatékkal élők legszervezettebb, legaktívabb és legnagyobb térségi civil szervezete a Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete, mely intézményes keretek között segíti tagságát.

A térségben a roma polgárjogi szervezeteken túl, csak egyetlen roma civil egyesület található, mely a települések roma családjainak segítségét, a hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztatását és a kulturális élet szervezését tűzte ki fő célként.

A térség összesített lakossága 2002-2006 között 1,756 fővel csökkent, ami arányosítva 3%-os csökkenést jelent

A térség lakosságának alakulása az elmúlt öt évben

	<u>2002 (fő)</u>	<u>2003 (fő)</u>	<u>2004 (fő)</u>	<u>2005 (fő)</u>	<u>2006 (fő)</u>
Térség összlakossága	60,763	60,362	59,979	59,619	59,008
Éves változás		-401	-383	-360	-611

-
- A térség összesített lakossága 2002 és 2006 között 1,756 fővel csökkent
  - A térség összesített lakossága 2002 és 2006 között 3%-kal csökkent

A térségben az aktív korú lakosság aránya 62%, ami 2 százalékponttal magasabb az országos átlagnál

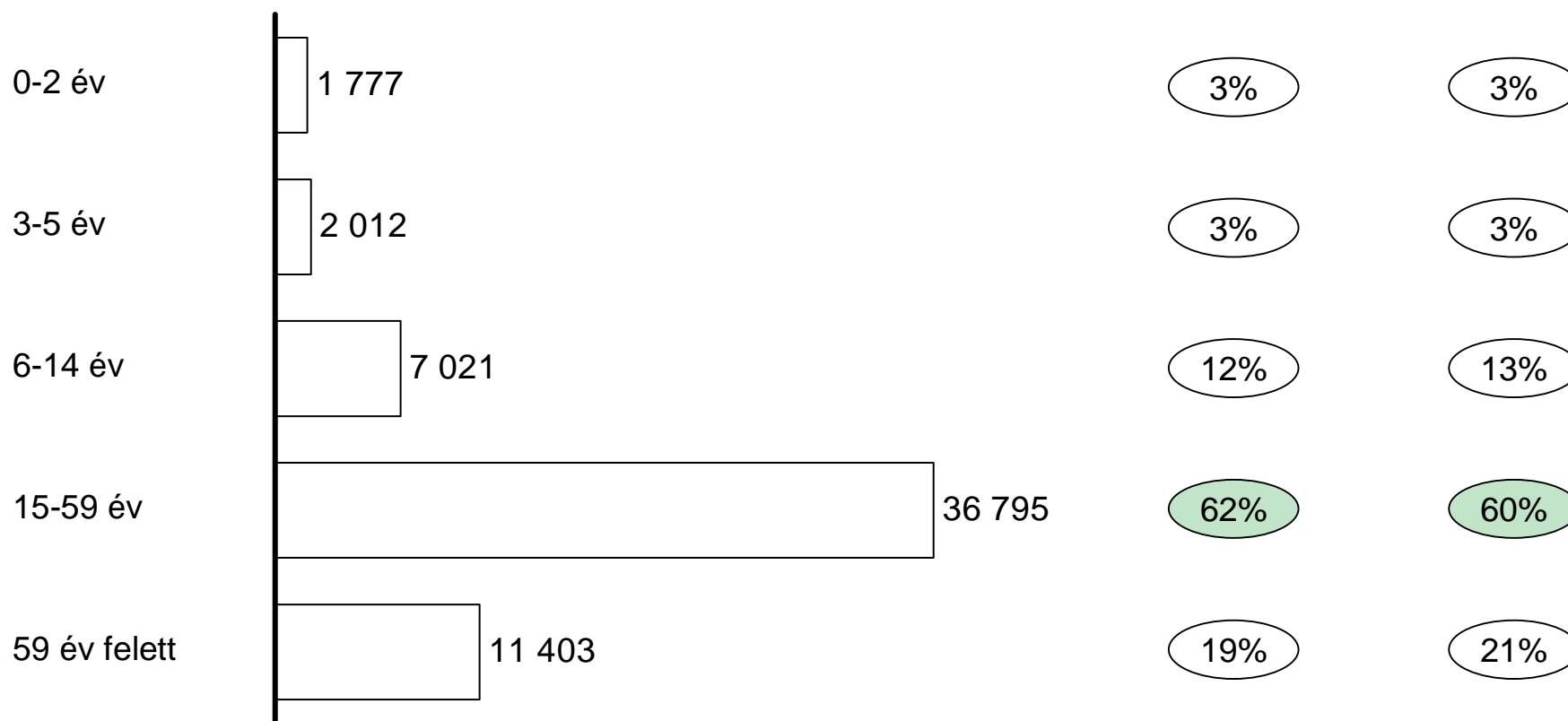
A lakosság kor szerinti összetétele a térségben

■ Aktív korú lakosság

Lakosság kor szerinti összetétele
(fő)

Megoszlás

Országos
átlag

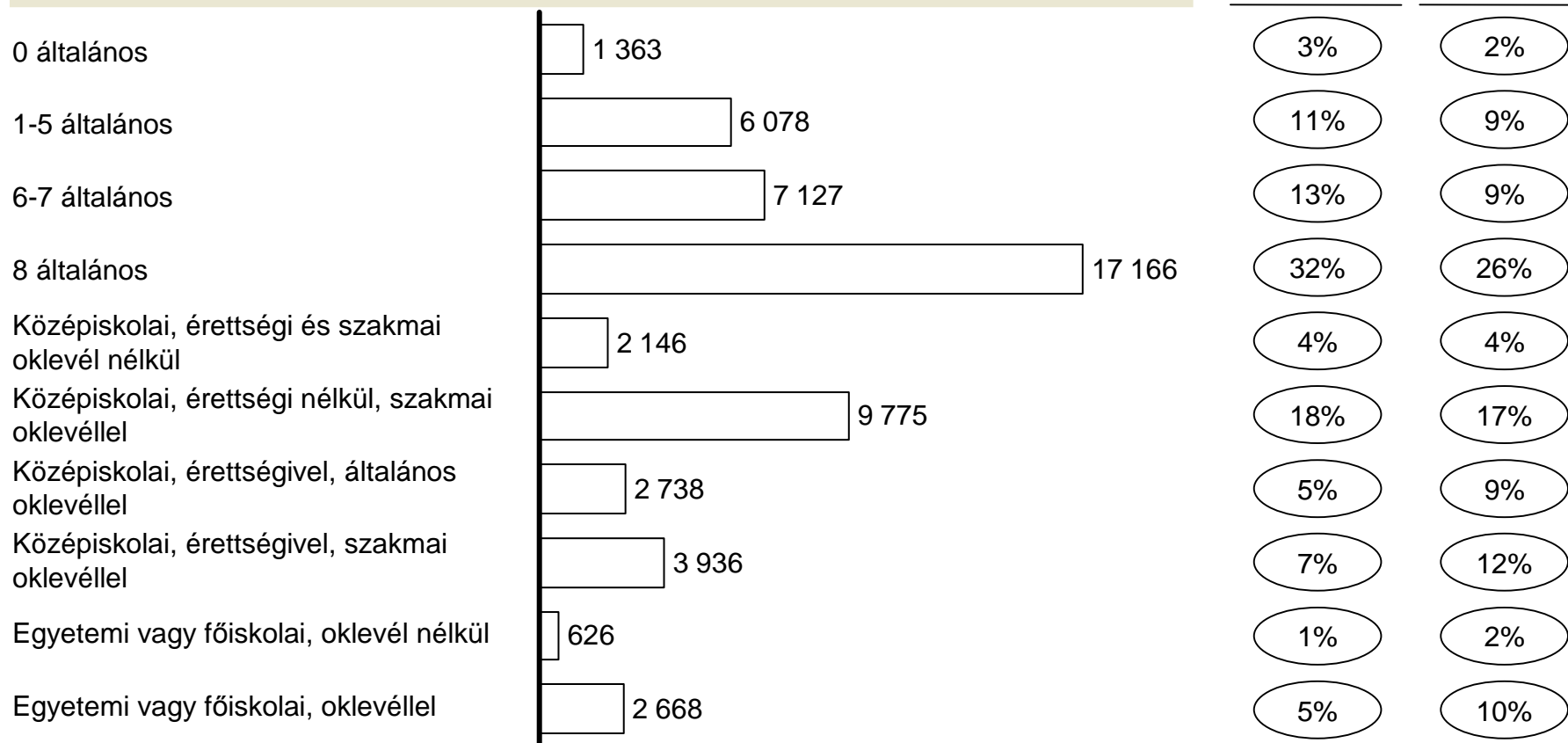

A térségben elsősorban a 0 általános képzettséget igénylő munkahelyekhez áll rendelkezésre megfelelő munkaerő

Lakosság iskolai végzettség szerinti összetétele

7 évesnél idősebb népesség végzettség szerinti összetétele (fő)

A térség demográfiai helyzete 1/2

A közösség kistérségeire jellemző a kislélekszámú települések magas száma. Az élveszületések aránya a térség egészét vizsgálva fokozatos csökkenést mutat. A természetes szaporodás aránya a Hegyközben kimondottan rossz, míg a Bodrogi, Rétközi terület településeinek egy részén pozitív mutatókkal lehet találkozni. A térség vándorlási különbözete az utóbbi években negatív tendenciát mutat. Az aktív korú népesség aránya stagnálást mutat. Az idős korú népesség arányában állandóság figyelhető meg, mivel a fiatalok aránya 1990 óta folyamatos csökkenést mutat, a térség elöregedettségi mutatója folyamatosan növekszik.

Az akciócsoport lakosságának 63%-a 2000 fő alatti lélekszámú kistelepüléseken él, melyek jellemzően hiányos infrastruktúrája negatív módon befolyásolja az ott élő emberek várható átlagos élettartamát, életminőségét. A népesedési helyzetet országosan jellemző negatív tendenciák a térségre is érvényesek. A népesség száma a természetes fogyás és a negatív vándorlási egyenleg hatására csökkent, 2006-ban 59008 fő volt.

2002-2006 között a népesség csökkenés 1756 fő volt, ami 3%-os fogyásnak felel meg. 2002-től a vándorlási egyenleg minden évben negatív volt, 2006-ban érte el a legnagyobb mértéket: a hegyköz esetében -7,6, Hegyalja vonatkozásában -5,8 és a Bodrogi térségben -3,5 fő volt az 1000 lakosra jutó elvándoroltak száma. Az akciócsoport területén az országos átlaghoz hasonló a lakosság korösszetétele. A 15-59 éves korúak aránya 62% (36795 fő), az 59 év felettiak 19% (11403 fő). A harmadik legnépesebb korcsoport a 6-14 év közöttieké 7021 fővel (12%).

A népesség iskolai végzettség szerinti megoszlását vizsgálva szembevetendő, hogy a mindössze 8 általános osztályt végzettek részaránya a legmagasabb: 17166 fő (32 %) az országos arányszámot (26 %) meghaladó. Középszintű végzettséggel, általános oklevéllel 2738 fő (5%), szakmai oklevéllel 3936 fő (7%) rendelkezik. Középszintű végzettséggel érettségi nélkül 9775 fő (18%) rendelkezik.

Az egyetemi és főiskolai oklevéllel rendelkezők száma 2668 fő (5%), aránya lényegesen elmarad az országos mutató értékétől (10%).

A térség demográfiai helyzete 2/2

Ez utóbbi összevetés egyértelműen jelzi, hogy a térségben kevés a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára betölthető szabad munkahelyek száma.

A pályakezdő fiatalok elvándorlását jelzi, hogy a regisztrált munkanélküliek korcsoporton belüli aránya csak mintegy fele a térségi munkanélküliségi mutatóknak, így a Bodroghözben 11,8%, Hegyközben 11,7% és Hegyalja esetében 8,6%.

Azon települések aránya, ahol nem található meg egyik fontos gazdasági fejlődést támogató infrastruktúra sem, 0%

A gazdasági fejlődést támogató infrastruktúra elérhetősége

Infrastrukturális adottság	Azon települések száma, ahol nem érhető el (db)	Azon települések aránya, ahol nem érhető el (%)
▪ Szélessávú Internet	4	7%
▪ Mindhárom mobilhálózat	4	7%
▪ Helyközi autóbusz-megállóhely	1	2%
▪ Közművesített, közúton elérhető ipari park	55	100%
▪ Fenti infrastrukturális adottságok együttesen	0	0%

A térségben 0 db olyan település van, ahol a fejlődést támogató infrastruktúra közül egyik sem található meg, ez a térség településeinek 0%-a

A fejlesztések során kiemelt figyelmet kell azokra az infrastrukturális adottságokra fordítani, amelyek a térség egyik településén sem található meg

A térség egyik településén sem megtalálható infrastrukturális elemek 1/2

Mozgatórugó alcsoport	Egyik településen sem megtalálható infrastruktúra	Mozgatórugó alcsoport	Egyik településen sem megtalálható infrastruktúra
Közlekedés		Közmű ellátottság	
Adminisztratív és kereskedelmi szolgáltatások		Oktatás	
Ipari parkok	Ipari park	Kultúra	
Pénzügyi szolgáltatások		Telekommuni- káció	

A fejlesztések során kiemelt figyelmet kell azokra az infrastrukturális adottságokra fordítani, amelyek a térség egyik településén sem található meg

A térség egyik településén sem megtalálható infrastrukturális elemek 2/2

Mozgatórugó al csoport	Egyik településén sem megtalálható infrastruktúra	Mozgatórugó al csoport	Egyik településén sem megtalálható infrastruktúra
Szociális ellátás	Szülészeti ellátás	Gazdaságfejlesztési szervezetek	Ipari kamara
Egészségügyi ellátás		Természeti adottságok	
Szabadidős tevékenységre és sportolásra alkalmas infrastr.	Életház	Natura 2000 területek	
Egyéb infrastruktúra		Közbiztonsági szolgálat	

A térség infrastrukturális adottságai 1/2

A közösség területe jellemzően határmenti, hátrányos helyzetű közlekedési szerkezettel rendelkezik. A régió területe részben a vasút, másrészt a 37. sz. főút segítségével viszonylag bekapcsolt az ország vérkeringésébe. A vasúti ellátottságot jellemzi, hogy az akciócsoport 55 települése közül – a Hegyközi kisvasút megmaradt rövid szakaszát leszámítva – mindössze 3 rendelkezik vasútállomással. Az M3-as autópálya 30 perces elérhetőségi területén teljes mértékben kívül helyezkedik el a közösség.

A térségen belül a tömegközlekedési infrastruktúra szolgáltatásai korszerűtlenek: a menetrendek összehangolatlansága lehetetlenné teszi a közlekedési eszközök közötti rugalmas váltást, a járatsűrűség egyenlőtlen eloszlása korlátozza a munkaerő mobilitását. Több település is rendelkezik olyan vállalkozási zónának alkalmas területtel, ahol a közművek a szennyvízcsatornázás kivételével jellemzően biztosítottak, de azok az utakkal, kerítésekkel, egyébekkel együtt felújításra, fejlesztésre szorulnak.

A Bodrog és Tisza folyók hajózásának fejlesztése a szomszédos területek közös érdeke. Ennek a realitását növelheti a legutóbbi időkben megindult magyar kezdeményezés a Tisza hajózási státuszának nemzetközi rangra emelésére. A Bodrogon elvétve létezik áruszállítás.

Idegenforgalmi céllal Sárospatakon működik személykikötő.

A térség villamos energia ellátását az Észak-Magyarországi Áramszolgáltató Rt. hálózata biztosítja. A tájegységekhez tartozó településeket döntő többségében lakossági és kommunális, intézményi fogyasztók jellemzik, ezen kívül kisebb mezőgazdasági, borászati, illetve termék feldolgozó ipari üzemek, kő- és ásványbányák találhatóak.

Az akciócsoport területén a vezetékes földgázellátás a fogyasztói igények tekintetében csaknem teljes egészében lefedett.

A belterületi utak a települések többségénél felújításra szorulnak. A szennyvízhálózat kiépítettsége megfelelő, de korszerűsítése és kiegészítése szükséges. A telekommunikációs infrastruktúra területén mindössze 4 település esetében nincs szélessávú internet elérhetőség.

Bel- és árvízvédelmi problémák tekintetében a Bodrogköz, Rétköz és a Hegyköz, Tokaj-Hegyalja teljesen eltérő problémákkal küzd.

A térség infrastrukturális adottságai 2/2

A hegyközi, hegyaljai területek bel- és árvízvédelmi szempontból nem veszélyeztetettek. A domborzati viszonyok megkövetelik a csapadékvíz elvezető csatornarendszerek fokozott karbantartását. Bodrogközben, Rétközben összegződnek a Tisza-völgy egészére jellemző problémák. Az elmúlt évek szélsőséges időjárási viszonyai következtében sorra mentek tönkre a mezőgazdasági vállalkozások. A területen élők az árvíz és a belvizek, valamint az aszály egyaránt fenyegeti. Perspektivikus és támogatandó kezdeményezésnek tekinthető a BOKARTISZ és a Vásárhelyi-Terv bodrogközi megvalósítása. A turisztikai infrastruktúra hiányosan kiépített, kiaknázandó turisztikai potenciált jelent a részben kiépült EuroVelo kerékpárút-hálózat. A középületek műszaki állapota rossz. A térség településein hiányoznak vagy felújításra, fejlesztésre szorulnak a közösségi szolgáltató terek.

A turizmus csak akkor rejt magában valós fejlődési lehetőséget, ha a térség már rendelkezik turisztikai potenciállal és aktivitással

Adottságokból adódó fejlesztési lehetőségek – turizmus

	Egy főre jutó szálláshelyek száma (db/fő)		Egy főre jutó vendégéjszakák száma (vendégéjszaka/fő)	
	Magas kategóriájú szállás*	Alacsonyabb kategóriájú szállás**	Magas kategóriájú szállás*	Alacsonyabb kategóriájú szállás**
Térségi adat	0.01	0.05	0.44	1.20
Országos átlag	0.02	0.04	1.81	0.68
Térségi adat az országos átlag százalékában	59%	137%	24%	176%

* Szálloda, gyógyszálloda, panzió

** Üdülőház, ifjúsági szálló, turistaszálló, kemping, magánszállásadás

Forrás: HVS kistérségi HVI, KSH, HVS adatbázis

Települések főbb jellemzői 1/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Alsóberecki	▪ Község	▪ 855	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 15.37%	▪ 433,432	▪ 0.000	▪ 0.267
Alsóregmec	▪ Község	▪ 238	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 18.06%	▪ 411,197	▪ 0.000	▪ 0.697
Bodroghalom	▪ Község	▪ 1,532	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 15.65%	▪ 355,515	▪ 0.000	▪ 0.000
Bodrogolaszi	▪ Község	▪ 1,001	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 11.90%	▪ 391,815	▪ 0.000	▪ 0.000
Bózsva	▪ Község	▪ 216	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 16.92%	▪ 461,663	▪ 4.495	▪ 5.157
Cigánd	▪ Város	▪ 3,367		▪ 20.73%	▪ 221,690	▪ 0.000	▪ 0.000
Dámóc	▪ Község	▪ 440	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 25.82%	▪ 158,817	▪ 0.000	▪ 0.000

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

Települések főbb jellemzői 2/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Erdőhorvati	▪ Község	▪ 672	▪ Közsféra	▪ 21.63%	▪ 241,217	▪ 0.000	▪ 0.237
Felsőberecki	▪ Község	▪ 325	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 5.97%	▪ 387,613	▪ 0.000	▪ 0.732
Felsőregmec	▪ Község	▪ 304	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 43.86%	▪ 76,833	▪ 0.000	▪ 0.000
Filkeháza	▪ Község	▪ 117	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 20.00%	▪ 305,371	▪ 0.000	▪ 0.000
Füzér	▪ Község	▪ 530	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 13.83%	▪ 401,193	▪ 0.000	▪ 6.792
Füzérkajata	▪ Község	▪ 139	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 28.24%	▪ 197,572	▪ 0.000	▪ 0.086
Füzérkomlós	▪ Község	▪ 412	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 22.26%	▪ 417,779	▪ 1.731	▪ 0.413

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

A települések legfontosabb jellemzői támpontot adnak a legfontosabb problémák és lehetőségek lokalizálásához

Települések főbb jellemzői 3/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Füzérradvány	▪ Község	▪ 419	▪ Közsféra	▪ 26.97%	▪ 234,435	▪ 0.210	▪ 8.508
Györgyarló	▪ Község	▪ 628	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 34.55%	▪ 197,110	▪ 0.000	▪ 0.000
Háromhuta	▪ Község	▪ 161	▪ Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	▪ 17.91%	▪ 238,218	▪ 20.957	▪ 10.578
Hercegkút	▪ Község	▪ 723	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 7.16%	▪ 466,187	▪ 0.000	▪ 0.480
Hollóháza	▪ Község	▪ 1,053	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 16.70%	▪ 491,067	▪ 0.000	▪ 0.368
Karcsa	▪ Község	▪ 2,037	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 16.00%	▪ 343,450	▪ 0.000	▪ 0.185
Karos	▪ Község	▪ 552	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 15.99%	▪ 278,783	▪ 0.000	▪ 0.000

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

Települések főbb jellemzői 4/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Kékcse	▪ Község	▪ 1,643	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 17.65%	▪ 262,948	▪ 0.000	▪ 0.000
Kenézlő	▪ Község	▪ 1,436	▪ Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	▪ 22.50%	▪ 274,594	▪ 0.000	▪ 0.177
Kishuta	▪ Község	▪ 345	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 20.00%	▪ 313,550	▪ 13.893	▪ 6.493
Kisrosvág	▪ Község	▪ 216	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 26.15%	▪ 245,225	▪ 0.000	▪ 0.000
Komlóska	▪ Község	▪ 338	▪ Közsféra	▪ 16.58%	▪ 292,789	▪ 1.612	▪ 0.473
Kovácsvágás	▪ Község	▪ 658	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 38.73%	▪ 162,350	▪ 0.000	▪ 0.301
Lácacséke	▪ Község	▪ 410	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 32.55%	▪ 84,894	▪ 0.000	▪ 0.000

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

Települések főbb jellemzői 5/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Makkoshotyka	▪ Község	▪ 962	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 28.62%	▪ 183,804	▪ 0.000	▪ 0.119
Mikóháza	▪ Község	▪ 556	▪ Közsféra	▪ 11.78%	▪ 543,075	▪ 0.000	▪ 1.730
Nagyhuta	▪ Község	▪ 77	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 20.69%	▪ 351,988	▪ 0.000	▪ 6.091
Nagyrozvagy	▪ Község	▪ 781	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 22.03%	▪ 317,497	▪ 0.000	▪ 0.005
Nyíri	▪ Község	▪ 459	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 24.91%	▪ 272,147	▪ 0.000	▪ 0.000
Olaszliszka	▪ Község	▪ 1,769	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 22.33%	▪ 282,830	▪ 0.000	▪ 0.387
Pácin	▪ Község	▪ 1,551	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 28.54%	▪ 232,245	▪ 0.000	▪ 0.000

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

Települések főbb jellemzői 6/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Pálháza	▪ Város	▪ 1,167	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 11.54%	▪ 565,756	▪ 0.704	▪ 4.033
Pusztafalu	▪ Község	▪ 245	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 20.28%	▪ 279,757	▪ 0.000	▪ 40.102
Révleányvár	▪ Község	▪ 589	▪ Közsféra	▪ 25.42%	▪ 194,603	▪ 0.000	▪ 0.000
Ricse	▪ Nagyközség	▪ 1,930	▪ Közsféra	▪ 16.89%	▪ 272,943	▪ 0.000	▪ 0.000
Sárazsadány	▪ Község	▪ 267	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 30.90%	▪ 247,006	▪ 0.000	▪ 0.000
Sárospatak	▪ Város	▪ 13,794	▪ Közsféra	▪ 9.31%	▪ 586,112	▪ 1.022	▪ 2.476
Sátoraljaújhely	▪ Város	▪ 280	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 11.58%	▪ 545,157	▪ 0.540	▪ 0.997

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

Települések főbb jellemzői 7/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Semjén	▪ Község	▪ 482	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 22.90%	▪ 279,889	▪ 0.000	▪ 0.000
Szabolcsveresmart	▪ Község	▪ 1,679	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 20.53%	▪ 274,479	▪ 0.000	▪ 0.000
Tiszacsermely	▪ Község	▪ 684	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 30.02%	▪ 146,225	▪ 0.000	▪ 0.000
Tizsakanyár	▪ Község	▪ 1,756	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 17.44%	▪ 282,190	▪ 0.000	▪ 0.000
Tizsakarád	▪ Község	▪ 2,634	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 29.14%	▪ 215,302	▪ 0.000	▪ 0.000
Tolcsva	▪ Község	▪ 2,010	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 18.82%	▪ 338,622	▪ 0.242	▪ 0.364
Vágáshuta	▪ Község	▪ 97	▪ Kereskedelem, javítás	▪ 16.67%	▪ 239,819	▪ 0.000	▪ 19.155

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

Települések főbb jellemzői 8/8

	Jogállás	Lakosság (fő)	Legnagyobb foglalkoztató szektor	Munknélküli-ségi ráta (%)	Jövedelmi helyzet* (Ft)	Magas** kat. (db/fő)	Alacsony** kat. (db/fő)
Vajdácska	▪ Község	▪ 1,356	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 23.21%	▪ 286,415	▪ 0.000	▪ 0.074
Vámosújfalú	▪ Község	▪ 872	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 11.82%	▪ 361,401	▪ 0.000	▪ 0.000
Vilyvitány	▪ Község	▪ 300	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 13.66%	▪ 299,792	▪ 0.000	▪ 6.957
Viss	▪ Község	▪ 772		▪ 25.32%	▪ 213,756	▪ 0.000	▪ 0.000
Zalkod	▪ Község	▪ 295	▪ Közsféra	▪ 19.53%	▪ 210,141	▪ 0.000	▪ 0.000
Zemplénagárd	▪ Község	▪ 877	▪ Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia...	▪ 24.37%	▪ 238,147	▪ 0.000	▪ 0.000

* Személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem egy állandó lakosra

** Magas és alacsony kategóriájú szálláshelyeken töltött egy főre jutó vendégéjszakák száma

Forrás: HVS kistérségi HVI, helyi érintettek, KSH, HVS adatbázis

Települések egy mondatos jellemzése 1/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Alsóberecki	▪ „Pénztelenség”	▪ „Infrastruktúra kiépítése a mezőgazdasági területeken, az állattartás feltételeinek megteremtése.”
▪ Alsóregmec	▪ „Vízrendezés megoldása és munkanélküliség.”	▪ „Idegenforgalmi- és sportcentrum kialakítása: horgászto kialakítása, 30 férőhelyes turistaszálló felújítása.”
▪ Bodroghalom	▪ „Szennyvíz- és közcsatorna hálózat. ▪ Munkanélküliség, szegénység.”	▪ „Városhoz való közelség.”

Települések egy mondatos jellemzése 2/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Bodrogolaszi	„A 3801-es számú út romló állapota, a ravatalozó rossz állapota.”	„A 3801-es számú útvonal szélesítése, felújítása. „Ifjúsági Kert” közpark kialakítása. A 11-es számú Eurovelo Nemzetközi Kerékpárútvonal kistérségi szakaszának megépítése. Óvodai ebédlő építése. Mezőgazdasági út és komp felújítása. Az iskola épületének korszerűsítése. Járdafelújítás. Belvízrendezés, csapadékvíz elvezetés. Bodrogparti sétány építése, vizitúrizmus, információs táblák”
Bózsva	„Település elöregedése és munkalehetőség hiánya. Közösségi tér hiánya.”	„Gyümölcsfeldolgozás és a természetközeli érintetlen turizmus kiahasznlása.”
Cigánd	„Munkanélküliség, szociális gondok, kisebbség helyzete”	„Kistérségi központ, Vásárhelyi Terv”

Települések egy mondatos jellemzése 3/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Dámóc	„A lakosság kedvezőtlen korösszetétele, magas munkanélküliségi ráta, munkahelyek hiánya, képzettségi hiányosságok, nagy távolság a városoktól, közlekedési nehézségek”	„A mezőgazdasági tevékenység fejlesztése /fenntartható fejlődés/, diverzifikálása, állattenyésztés, falusi turizmus, a határok átjárhatósága és a tervezett Dámóc-Dobra közötti közút építés révén kínálkozó lehetőségek”
Erdőhorváti	„A munkahely hiánya.”	„Turizmus fejlesztése. Mezőgazdasági területek hasznosítása. Erdőművelés.”
Felsőberecki	„Földrajzi hátrányok (Zsáktelepülés jelleg, Bodrog folyó ár- és belvízveszély, belterület korlátozott mérete)”	„Turisztikai lehetőségek (Bodrog folyó, partszakasz kikötő és strandterület, az érintetlen táj)”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 4/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Felsőregmec	▪ „Vízrendezés és a munkalehetőség hiánya.”	▪ „Munkalehetőség kialakítása, turistaszálló felújítása és sportcentrum kialakítása.”
▪ Filkeháza	▪ „A lakosság elöregedett, nehéz a megélhetés.”	▪ „Görög katolikus vallási központként történő fejlesztések.”
▪ Füzér	▪ „Alacsony a népességmegtartó képesség, ennek következtében magas a községben az időskorúak aránya. Az elvándorlás legfőbb oka a lakhatási problémák és munkahelyek megoldásának nehézsége.”	▪ „A meglévő természeti és kulturális értékek megőrzése, turisztikai hasznosítása, fenntartható fejlesztése, ehhez kapcsolódóan szükséges a kapcsolódó szolgáltatások minőségi és mennyiségi javítása, hagyományok életbentartása.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 5/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Füzérkajata	„A lakosság elöregedett, nehéz a megélhetés.”	„A természeti értékeken (pl. megkovásodott fatörzsek, hőforrás) alapuló turisztikai fejlesztések, gazdasági célú kutatás (koncessziós arany kutatás).”
Füzérkomlós	„Településen a munkahelyek hiánya, az úthálózat állapota.”	„Térség idegenforgalmi vonzereére épülő minőségi falusi turizmus.”
Füzérradvány	„A lakosság jelentős része munkanélküli segélyezett.”	„Épített és természeti értékekre alapozott turisztikai fejlesztés (Károlyi Kastély)”

Települések egy mondatos jellemzése 6/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Györgyarló	„Munkanélküliség, a lakosság előregedése. Az infrastruktúra fejlesztésre szorul. Magas a rossz szociális helyzetben élők száma.”	„Falusi- és viziturizmus. Gyümölcstermesztés.”
Háromhuta	„Munkanélküliség, a közutak rossz állapota, a hiányos vonalas infrastruktúra, külterületeken kiépítetlen szennyvízhálózat.”	„Turisztikai központ létrehozása meglévő épületből, munkahelyteremtés, közutak felújítása, szennyvízhálózat kiépítése külterületen lévő üdülőövezetben. Informatikai hálózat fejlesztése.”
Hercegkút	„Közoktatási intézményünk (iskola, óvoda) fenntartásának pénzügyi akadályai vannak.”	„A település vonzerejét, kedvező infrastrukturális adottságait kihasználva az idegenforgalomban rejlő lehetőségek kiaknázása, német partnerkapcsolat tovább mélyítése. Közoktatási intézményünk (iskola, óvoda) finanszírozási gondjainak enyhítése iskolafenntartó társulás alakításával, az intézmény épületének rekonstrukciója (szigetelés, homlokzatfelújítás).”

Települések egy mondatos jellemzése 7/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Hollóháza	„Infrastruktúra közepes szintű kiépítettsége és a kedvezőtlen földrajzi helyzet versenyhátrányt jelent a beruházásoknál. A gazdaság szintje alacsony, növekszik a munkanélküliség, tőke hiánya. Csökken a gyermek-születések száma, a fiatalok elvándorolnak, elöregszik a lakosság. A közlekedés infrastruktúra szintje alacsony. Földcsúszás, talajmozgás.”	„A falusi turizmus növelése egész napos kulturális és kézműves foglalkoztató rendezvényekkel (pl. Porcelán Nap); a porcelángyár és Múzeum kedvező hatása. Interaktív műhelyek, porcelánfestés, agyagformázás-működése. Vonzó természeti környezet, látnivalók. Határátkelő megnyitásából adódó lehetőségek. Kapcsolatok erősítése a porcelángyárral és a vállalkozókkal, civil szféra erősítése.”
Karcsa	„Jelentős közmű kiépítettség hiánya (szennyvíz); tőkeerős, jelentős létszámú munkavállalót foglalkoztató vállalkozó hiánya; közintézmények leromlott állapota; közterületek, közösségi célú terek hiánya pl.: játszótér, közpark, stb.; nagyobb volumenű fejlesztésekhez szükséges önkormányzati vagy vállalkozói önerő hiánya”	„Karcsa holtág turisztikai célú hasznosítása; a település elhelyezkedéséből adódó térségi vagy mikrotérségi központ betöltésének lehetősége”
Karos	„Munkanélküliség.”	„Turisztika szempontjából meglévő adottságok fejlesztése és nagyobb kihasználtsága.”

Települések egy mondatos jellemzése 8/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Kékcse	▪ „Magas munkanélküliség (szakképzetlenség), munkahelyek hiánya, tőkehiány.”	▪ „Kisvárdai város közelsége. A Tisza folyó és a Rétközi-tó idegenforgalmi lehetőségének kihasználása.”
▪ Kenéz	▪ „Csapadékvíz elvezetés megoldása, az iskola bővítésre, felújításra szorul, nincsenek járdák és kerékpárút.”	▪ „Eu-s és hazai pályázatok, jelenleg meglévő horgászvizek rehabilitációja, horgászturizmus fejlesztése”
▪ Kishuta	▪ „Megélhetés és a gazdasági környezet, munkahelyek hiánya.”	▪ „Szlovák hagyományok, tevékenységek életben tartása (pl. háziipar).”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 9/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Kisrosvágy	▪ „A munkanélküliség, a családok és egyének emberi minőségű megélhetésének biztosítása. A település előregedő házainak állagmegóvása, biztonságos és esztétikus lakókörnyezetté tételük. A közbiztonság, azon belül is a magántulajdon védelmének biztosítása.”	▪ „Az Árpád-kori Régészeti Park egyre több turistát csalogat ide. A kerékpáros, gyalogos és lovasturizmus kitörési pont lehet. Látványos és vonzó kiemelt attrakciók megszervezésével a helyi és kistérségi lakosság foglalkoztatása, haszonvételi lehetősége megnőne. Kistérségi és még szélesebb összefogással eredményesen fejleszthető az idegenforgalom.”
▪ Komlóska	▪ „Munkanélküliség, infrastruktúrák hiánya: út, víz internet, mobiltelefon.”	▪ „Turizmus, biotermesztés.”
▪ Kovácsvágás	▪ „Munkanélküliek magas arányából adódó elszegényedés.”	▪ „A községben több évtizedes múltja van a gombaszedésnek, a különféle növények, gyógynövények gyűjtésének, ezért erre alapozott gombafelvásárló és feldolgozó üzemet létrehozása munkahelyteremtéssel.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 10/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Lácacséke	▪ „A település fő gondjai közé tartozik a munkanélküliség. A falu nagy része a kisebbséghez tartozik. Nagyon sok nyugdíjas él a településen. Elszaporodott a garázdaság, a lopások, a betörések száma és emiatt sokan költöznek el, akik már évek-évtizedek óta ezen a településen élnek.”	▪ „A település legfontosabb lehetőségei közé tartozik a közhasznú, közcélú és kistérségi közmunka programok kihasználása, ezzel is lehetővé téve, hogy a falu lakosai közül pár embernek tudjunk akár rövid időre is munkalehetőséget biztosítani.”
▪ Makkoshotyka	▪ „Munkanélküliség. Sport és rekreációs létesítmények-lehetőségek hiánya. Falufejlesztés hiánya. Állami közút elhanyagolt, rossz állapota. Romék, képzetlen és csökkent munkaképességű lakosok foglalkoztatása. Iskolafenntartás.”	▪ „Szociális gazdaság fejlesztése. Turisztikai rekreációs fejlesztések (minőségi szálláshelyek, kiszolgáló létesítmények). Környezetvédelem. Falufejlesztés, hagyományőrzés. Községi épületek felújítása.”
▪ Mikóháza	▪ „Vállalkozások gazdasági helyzete, munkanélküliség.”	▪ „Turisztikai fejlesztések, helyben előállított termékek feldolgozása és piacra jutása, marketing támogatással.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 11/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Nagyhuta	▪ „A lakosság elöregedett, nehéz a megélhetés.”	▪ „Szlovák hagyományok ápolása. Nyáron üdülőfalv.”
▪ Nagyrozvág	▪ „Munkanélküliség, tőkehiány, szakképzettség hiánya.”	▪ „Megújuló energiaforrás. Határnyitás következtében kialakuló gazdasági lehetőségek.”
▪ Nyíri	▪ „Munkahely hiánya, szolgáltatás hiánya, úthálózat, járda, sportlétesítmény hiánya, internet közp. felújítása, orvosi rendelő hiánya.”	▪ „Falusi turizmus, gyümölcsstermesztés, vadaspark, vadászturizmus, horgászto.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 12/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Olaszliszka	„Munkanélküliség.”	„Kedvező természeti környezet (Bodrog folyó), turizmus, borturizmus.”
Pácin	„Pácin község legfontosabb problémája a munkahelyek hiánya, a jelentős munkanélküliség. További fontos probléma, hogy az intézményei korszerűtlenek, jelentős fejlesztésre szorul az orvosi rendelő, az iskola és az óvoda.”	„A település földrajzi elhelyezkedését, természeti és történelmi emlékeit tekintve - Mágóchy Kastély és ősparkaja, a Karcsa tó - legfontosabb lehetőség a turisztikai vonzerő fejlesztése, az ebben rejlő lehetőségek kihasználása.”
Pálháza	„Gazdasági szféra tőkehiánya, munkahelyteremtés elmaradása.”	„Közeli természeti és épített örökségre alapozó idegenforgalmi fejlesztések, turisztikai attrakciók.”

Települések egy mondatos jellemzése 13/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Pusztafalu	▪ „Térség gazdasági helyzetéből adódó munkanélküliség.”	▪ „Az érintetlen környezeti adottságokra alapozott turisztikai fejlesztés és az ehhez kapcsolódó munkahelyteremtés.”
▪ Révleányvár	▪ „A nagymértékű munkanélküliség, ami nemcsak a földrajzi helyzet, hanem a rossz közlekedés eredménye.”	▪ „A Tisza közelsége miatt a turisztika fejlődése fontos lehetőséget jelenthet.”
▪ Ricse	▪ „Magas munkanélküliségi arány, jellemző az aluliskolázottság. Alacsony a befektetői tőke megtelepedése, szakképzett munkalehetőség hiánya.”	▪ „Az érintetlen természeti környezetre alapozott komplex turisztikai termékkínálat-fejlesztés.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 14/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Sárazsadány	▪ „Magas a munkanélküliség. A vasúti híd alatti út mélyítésre szorul, mert a távolsági autóbuszok nem tudnak bemenni a településre. Az orvosi rendelő vizesblokk nélküli (bővítése). Falugondnoki kisbusz elavult.”	▪ „Turisztikai fejlesztések, a borászati ágazat fejlesztése. -Vizitourizmus, horgászturizmus, kikötő építése. Vendégház fejlesztés, felújítás. Komp- és útfelújítás. Gazdálkodók segítése.”
▪ Sárospatak	▪ „Közlekedési szerkezet: két 4 számjegyű országos főút keresztezi a várost, mely a közútkezelő fenntartásában van, ezért a város nem tudja a közlekedési struktúrát átalakítani és az átmenő forgalomtömeg kezelhetetlen.”	▪ „Integrált turisztikai fejlesztés.”
▪ Sátoraljaújhely	▪ „Közösségi infrastruktúrák fejletlensége és hiánya (pl. házi orvosi rendelő, közösségi ház, prkok).”	▪ „Idegenforgalmi lehetőségek kiaknázása és attrakciók létrehozása a meglévő adottságokra építve (Magyar Nyelv Múzeuma, nemzetiségi kapcsolatok), rekreációs területek létrehozásával.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 15/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Semjén	▪ „Elvándorlás, munkanélküliség, alacsony vállalkozói kedv. Nem megfelelő tömegközlekedés, elöregedés.”	▪ „Megújuló energiaforrás lehetősége.”
▪ Szabolcsveresmart	▪ „A településen nő a munkanélküliek aránya.”	▪ „A Tisza folyó, mint természeti és turisztikai vonerő, falusi turizmus.”
▪ Tizacsermely	▪ „A falu népességmegtartó ereje. Munkahelyek hiánya.”	▪ „Szabad, kihasználatlan munkaerő, Tisza folyó, mint természeti kincs.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 16/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
▪ Tiszakanyár	▪ „Munkanélküliség. Szakképzettség hiánya. Út-, járdahálózat hiányossága. Játsszótér hiánya.”	▪ „Magasszintű alapfokú oktatás.”
▪ Tiszakarád	▪ „Önkormányzati tulajdonú közutak felújítása, a zsáktelepülés jelleg feloldása.”	▪ „Szennyvízcsatorna kiépítése.”
▪ Tolcsva	▪ „Kevés munkalehetőség.”	▪ „Borturizmus.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 17/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Vágáshuta	„A települési, illetve a településről napi rendszerességgel elérhető munkahelyek hiánya, előregedő lakosság. Rendkívül elmaradott, korszerűtlen közművelődési intézmény, közösségi tér, szociális és egészségügyi szolgáltató objektum. Település rendezési terv hiánya.”	„Különleges természeti, táji és településszerkezeti adottságok, rekreációra, üdülésre alkalmas települési környezet. Jelentős üdültulajdonos közösség.”
Vajdácská	„Magas munkanélküliség, alacsony szintű infrastrukturális ellátottság.”	„Falusi turizmus, munkahelyek létesítése.”
Vámosújfal	„Termelő beruházások hiánya, magas munkanélküliség.”	„Falukép javítás.”

Települések egy mondatos jellemzése 18/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Vilyvitány	„Település elöregedése, népességcsökkenés. Szennyvíz és gázhálózat kiépítetlensége.”	„Természeti adottságokra és meglévő lovasturisztikai lehetőségekre épülő turizmusfejlesztés.”
Viss	„A munkanélküliek aránya évről évre nő. A falu lakossága folyamatosan öregszik.”	„Horgászturizmus fejlesztése, kerékpárutak építése.”
Zalkod	„Zsáktelepülés, többszörösen hátrányos helyzetű. Nagy a munkanélküliség az aktív korú lakosság körében. A befektetők nem jönnek a településre, nincs üzem és szolgáltatás sem. Nincs posta. Rossz a közlekedés.”	„A megoldás a turizmus fejlesztése lenne, a vízi- és természeti adottságok teljes kihasználásával.”

A települések legfontosabb problémájának és lehetőségének egy mondatos jellemzése támpontot ad a legfontosabb fejlesztések meghatározásához

Települések egy mondatos jellemzése 19/19

Település	Legfontosabb probléma a településen	Legfontosabb lehetőség a településen
Zemplénagárd	„Munkanélküliség nagy mértéke, a rossz közlekedés eredményeként még azok sem tudnak eljárni dolgozni, akik rendelkeznek valamilyen szakképesítéssel.”	„Tisza folyó közelsége, a határközelség az idegenforgalom fellendülését eredményezheti.”